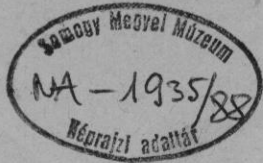
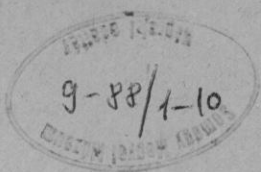
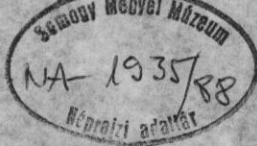

Kapolda

Nagyberki- Szalacska hegy
Somogy m.

Kiss Sándor, 1905. XII.26.
r.k.v.

Jégverés

Szalacszkát nagyon ritkán verte el a jég, azér tudok egypár esetet, amikor vót kisebb-nagyobb jégverés, de akkor is csak kis részét verte el a szőlőnek. Mondták, hogy ez a kápolnai harang nagyon hasznos vót. Vagy a vincellér felesége a Kiss Mari néni, vagy a csósz, de valamelyik mindég harangozott, amikor csunya főlhő gyütt. Amikor megszólalt a harang, lehetett látni, ahogy a főlhő mögy széjjel, a harangnak a rezgésétől.

Gáll Éva
1984. X. 1.

Nagyberki-Szalacska hegy
Somogy m.

Ruzsa Lajos, 1912.
r.k. v.
/cseléd/

Jég

1957-ben vettem meg én ezt a szőlőt, mer nem az apámról örökültem, noha szőlő vót itt az egész szentség minden, hanyag gazdája is volt. Szüret előtti este olyan jég gyütt, hogy az összes szőlő mind a földön vót, a diófát jó magos vót az a szerencsém, hogy nem a házra döntötte, hanem lefejtette ide az udvarba e.

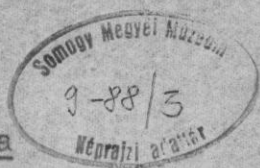
Mikor csunya fölhő gyütt a vincellérné mög szokta huznyi a kápolna harngját.

Gáll Éva
1984. VIII. 27.

Nagyberki-Szalacska hegy
Kossuth L. u. 56.
Somogy m.

Kalmár Gáspárné, 19 1.X.3.
sz: Javós Erzsébet
r.k. v.

Kápolna

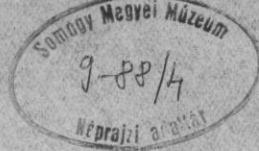

1702-ben Nitzky grófnő építtette a kápolnának a hátsó részét először. Nitzky Katalin így hallottam a nagyapámtul és utána huzták föl a tornyot. A kápolna mellett volt egy nagyon régi présház is, kb. 40 éves lehettem amikor lebontották, a vincellér Mari néni lakott benne, ha kijött a szőlőbe amég az új épületet nem csinyáták meg, mer a vincellérházat már korábban lebontották. Érdekes épület vót a főből gyütt ki, és előtte meg egy hatalmas pajta vót két oldalán és ott nagy faprészeken dolgozták föl a szőlőt

Gáll Eva
1984. VIII. 31.

Nagyberki-Szalacska hegy
Ujváros u. 27.
Somogy m.

/Hosszi/ Vörös Ferenc, 1922.
r.k. v.
sz: Nosztrány puszta, Tolna

Kápolna

A harangja elriasztotta a jégfelhőket, ez igaz, valóság volt, én a szemmemmel meggyőződtem róla, Mosdós felü gyütt eccer egy vihar, egy nagyon csu - nya fekete fölhő, keverve fehérrel ilyen jég valami féleség, dörgött villámlott, úgyhogy féltünk. Én is elmentem a vincellérékhez, elsötédett egészen, és az anyja a Mari néni - az itt is született, meg itt is lakott kinn a hegyen állandóan - elkezdett harangozni, és mire a fölhő ideért vóna mihozzánk, itt kétfelé vált, a templom irányába, a fölhők fölszálltak, elszéledtek, ez olyan igaz, mind ahogy itt vagyok. Csodával határos, ahogy a Mari néni huzza ja harangot, és a vastag fölhő elreped kétfelé és az egyik arra lefelé a másik meg megen más irányba elment, itt semmi baj nem vót, egy pár csöpp eső esett beláe, semmi több. Eccer vót 67-be olyan vihar, hogy hatalmas cseresnyefákat meg diófákat túbül kicsavarta a szél, erre ezen a részen mindent lатарult, az összes karó a földön feküdt, de akkorra má szerencsére le vót szüretüvel. Olyan jég vót reggelre mitha hó esett vóna, minden tiszta fehér vót.

Gáll Éva
1984. VIII. 30.

Nagyberki-Szalacska hegy
Ujváros u. 27.
Somogy m.

/Hosszi/ Vörös Ferenc, 1922.
r.k. v.
sz: Nosztrány puszta, Tolna m.

Kápolna

Szent Antalra van fölszentülve a kápolna, minden évbe Antal napkor hegyi bucsut tartanak, még a szomszéd hegyekből is összegyűnnek ilyenkor. A szomszéd hegybeli gazdák tapasztalatcsrért folytatnak olyankor, elmennek ismerősökhöz és a szőlőt megnézik. Hogy műveli, milyen fajta, hogy teszed komám, mit csinász vele, stb. Az asszonyok meg süteményt sütnék ilyenkorra, megkinálják egymást, leülnek beszélgetni. Mulatság is szokott lenni a fiatalabb legények, lányok összeálltak az egyik pince előtt azt táncutak, a Bütykös cigány meg huzta nekik.

Mikor én ide kerültem 40-be, akkor még jobban megtartották a bucsut. Abba az időbe otthun sütöttek-főztek ilyen téztaféléket csináltak köttéseket, meg likaskalácsot sütöttek. Meghívták a rokonokat Gölléből meg Toponárból és azok el is gyűttek lovaskocsival ide ki a hegyre, akkor még nagyobb vót a rokoni szeretet meg összetartás. A lovakat kétfelű a kocsi mellé bekötötték, aztán itten ettek-ittak mulattak, estefelé: "Köszönjük a vendéglátást, Isten veled" mentek haza de nótaszóval ám. A feleségem szokta meséni, hogy olyan kis süldő lány vót, aztán gyűttek ide eccer az öregapjához, nagyon szerette a gyerekeket. Mentek hazafelé hosszi kocsival, az öreg meg azt mondta: "danuljatok!" De ezek meg nem akartak mer vihancultak, bolondoztak a kocsin. Azt mondja a Mariska, a feleségem, tudod mit csinált öregapám? "-Az anyátok uristenit! - kivette a szijustort hátravágott, csak ugy suttyogott hegyibénk- "danáni az anyátok uristenit! - azt mondta.- "Nem a temetésre megyünk."

Az, hogy régen más vót a hangulat, meg a munkatempó azon mulott, ugye tudtam hogy az hód föld vagy 5 hold az enyim, itt senki ebbe nem szólhat bele, örömmel megyek oda dógozni, örömmel huzok ki egy szál gázt, mer tudom, hogy ez az enyim. Habár ez a rendszer jobb, mind a másik vót, ezt meg köll becsülni, mer ha ez eccer elmulik, többet itt ilyen nem lesz.

Hogy egy cigányember, egy kódisember, vagy egy öregember kapjon valami támogatást a kormánytul, olyan azelőtt nem vót. Ha egy cselédember megöregedett a ganyédomb ódalába halt meg mer nem vót ám támogatás.

Gáll Éva
1984. VIII. 30.

Nagyberki-Szalacska hegy
Somogy m.

Rajczi József, 1922.
r.k. v.

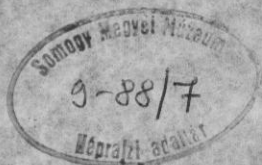
Kápolna

Valamelyik gróf építette ide a kápolná t hagyon régen, hogy mikor azt nem tudnám megmondani. Jégveréskor szoktak mindig harangozni, ugye amég kinn lakott a Kis Mafi néni, a vincellérnek a felesége, addig az ha olyan idő jött, huzta a harangot.

Gáll Éva
1984. X. 18.

Nagyberki-Szalacska hegy
Somogy m.
11.

Erdélyi Gyula, 1913.
r.k. v.

Szalacsikai harang

Régen vót Szalacskán jég, elvétvel földult elő, hogy elverte szüret előtt a szőlőt. De miuta az akasztott emböröket is kiharangozzák vele, azuta nem árt a fülhónek.

Gáll Éva
1984. X. 1.

Somogy m.
Nagyberki -Szalacska hegy

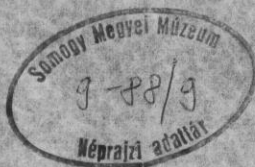

Vörös /Hosszi/ Ferenc,
r.k. v.

Kápolna

Valamikor az 1800-as években lakott itt egy őrgróf, nem vót gyerekük, családjuk, hát annak a felesége építtette ide ezt a kápolnát, és az űreg temetőbe egy kriptát a Gázló felé. A kastélyt is ők építtették, amibe most a levéltár van, amikor én idekerültem egy bérlő lakott benne, a Biró Pista. Amikor az őrgróf elbregedett akkor a Tudományos Akadémiának adta a birtokát, mer ő ott tanult. Volt a kastélyba egy konvenciós pap, aki az uraknak tartott misét, a templomkupola is ott benn vót a kastélyba. Ide a szőlőhegyre is azért építtették ezt a kápolnát, hogy legyen védőszentje a szőlőhegynek, Szent Antal napján lett főlavatva. Minden esztendőbe erre megemlékezve tartanak egy bucsut. Régen kirakodó sátrasok is vótak bucsukor a kápolna környékén: cukrász, bazáros, bábos. A legények mindig vettek valami ajándékot a lányoknak, szivet ... stb. Az őrgrófnak nem vót gyereke, de nagyon szerette a gyerekeket, s így bucsukor mindég vett nekik valamit, megajándékozta őket.

Gáll Éva
1984. IX. 12.

Szalacsikai kápolna

Azt mondták a berkiek, hogy lenn, ahol a Sárkány tó van, ott vót valami szakállas garabonciás, az csinált valamit a haranggal, azér van az hogy az a kápolnai harang Szalacsját megvédte a jégveréstől mindentől. Eccer én is kinn vótam a hegyen, nagyon ronda idő vót, ott vót a bányász Sanyi is, még mondta is, hogy "Szalacsját most elviszi a jég", és akkor valaki el kezdett harangozni, abba a pillanatba, ahogy el kezdett harangozni a felhők szétváltak, kétfelé és elmentek. Rövideket kongatnak a haranggal jég ellen. És akkor azt mondta a Sanyi a Jóska bácsinak, hogy: "Jóska bácsi, én kommonista vagyok, én nem hiszek, de én most ezt csodának tartom." És akkor a Jóska bácsi mondta, hogy ez mán nem eccer, se nem kétszer, ez mindig így van. Régen még kinn lakott a Kiss néni, a vincellér felesége, ő rögtön ment és harangozott, azt mindjár meghuzta, ha rossz idő gyűtt. Én még emlékszek arra a nagy présházra meg arra a kis lakásra is, ahol ezek laktak. Mesélte a Mari néni, hogy számmal hordták fel a vizet Szentkutból, mer nem vót ott viz, a számmra tettek két csöbört és abba hordták fel a vizet. Ott meghalt két ember a hegyen, ilyen mustmérgezésbe, forrt a must az öreg bácsi az lement a pincébe, és a másik ment utána, hogy kimentí és az is ott maradt, de avval a kápolnai haranggal nem engedtek rájuk harangozni, pedig mind a ketten ott haltak meg a hegyen, de semmikor se engedtek avval a haranggal halottra harangozni.

Nagyberki-Szalacska
Somogy m.

Nagy Károly, 1912.
r.k. v.

Szőlőhegyi kápolna, harangját

mindig meghúzták mikor vész vót, mikor csunya fölhő gyütt. A Mari néni a vincellérnek a felesége szokott harangozni. Ha a harangot meghúzták biztos, hogy kétfelé vált a jégfölhő, nagyon kevészer vót itt jég az biztos, mindig mikor meghúzták a harangot, kétfelé nyillott a felhő, az egyik fele elment arra, a másik meg emerre. Meg az öregek ki szokták tenni a fejszét is élire állítva az udvarra, ha közeledett a csunya jégfölhő.

Gáll Iva
1984. III. 27.